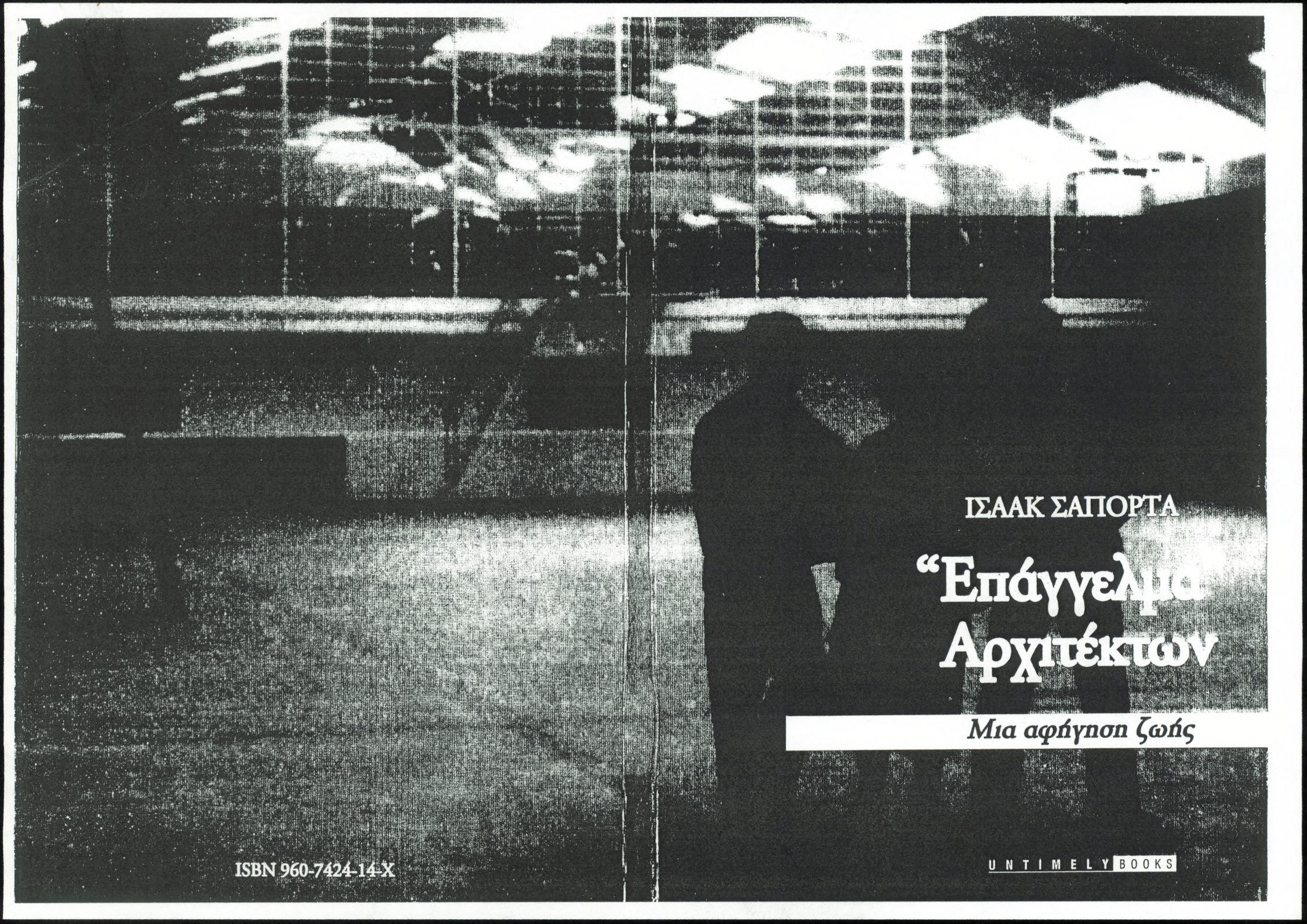

ΙΣΑΑΚ ΣΑΠΟΡΤΑ

“Επάγγελμα
Αρχιτέκτων

Μια αφήγηση ζωής

ISBN 960-7424-14-X

U N T I M E L Y B O O K S

Μέσα στην πρώτη εβδομάδα που βρισκόμουν στην Αθήνα, πέφτω πάνω σε μια οικογενειακή φίλη η οποία κάπως παραγινόταν ώριμη αλλά δεν είχε ακόμη παντρευτεί, και ο πατέρας της, που ήταν συνταγματάρχης, της έδωσε προίκα ένα οικοπέδο στο οποίο είχε κάνει σχέδια για μια πολυκατοικία. Με είδε εμένα φρέσκο απ' την Ευρώπη και μου λέει: "Κύριε Σαπόρτα, έχω σχέδια για την πολυκατοικία, αλλά δώστε μου και μερικές συμβουλές". Μετά από 3 μέρες δουλειά –εγώ αυτό το πήρα για να παίξω– βλέπει ο πατέρας της τα δικά μου σχέδια, μου λέει: "Εσένα θέλω", και με πήρε ως αρχιτέκτονα. Δυο-τρεις εβδομάδες μετά, ζήτησε η δεύτερη κόρη –η πρώτη ήταν η Ελενίτσα, η δεύτερη ήταν η Όλγα– και πήγε και είπε στον πατέρα της να της αγοράσει το διπλανό οικοπέδο, οπότε η υπόθεση έγινε πια περισσότερο σημαντική. Και τα δυο μαζί είναι στην Ιωάννου Δροσοπούλου. Δίδυμες πολυκατοικίες; Σε μια γραμμή, ναι! διώροφες ή τριώροφες. Και το αστείο ήταν ότι η κάθε αδελφή ήθελε να φαίνονται ξεχωριστές, ώστε ο κάθε υποψήφιος γαμπρός να ξέρει τι θα έπαιρνε! Θυμάμαι που είχε ένα θαυμάσιο δέντρο στο πίσω μέρος του οικοπέδου, και έκανα το σχέδιο της πολυκατοικίας γύρω από το δέντρο, ώστε να το σώσω. Τσακωμός με τον Συνταγματάρχη –του ιππικού;– δεν ξέρω τι ήταν! Έρχομαι μια μέρα στην οικοδομή – πάει το δέντρο! Έληξε το ζήτημα!

Μετά, επί της οδού Ζακύνθου, κάποιος έμπορος Βασιλόπουλος μου ανέθεσε και του έκανα μια τριώροφη. Μετά, ο αδελφός μου, επίσης εγκατεστημένος εδώ, αγόρασε ένα οικοπέδο και, καθώς έβλεπε πως οι άλλοι είχαν εμπιστοσύνη σε μένα, μου το ανέθεσε. Κερκύρας 49, στην Κυψέλη. Είναι κι αυτό διώροφο, αλλά ενιαία ιδιοκτησία. Υπάρχει ακόμα τώρα και ο κόπος που είχα κάνει τότε! ακόμα κάπως στέκει μετά από 60 χρόνια... σχεδόν 60 χρόνια... 58 χρόνια.

Μετά έκανα μερικές άλλες πολυκατοικίες. Πινδάρου και Σκουφά. Αυτή ήταν πολυώροφη: πηγαίνοντας προς το Κολωνάκι, δεξιά. Τότε ήταν που είχα βρει ένα κόλπο, όταν έβγαζα την προβολή στη γωνία και κέρδιζα ένα μέτρο περίπου από κάθε πλευρά του οικοπέδου.⁵¹ Ήταν ένα απλό κόλπο! δεν ξέρω πώς το βρήκα. Ήταν στη γωνία, δίχως υποσύλωμα από κάτω. Κέρδιζες έτσι ένα μέτρο από κάθε πλευρά, οπότε ήταν σαν να είχες πολύ μεγαλύτερο οικοπέδο. Κολπάκια!

Έπειτα έκανα κάτι στην οδό Ηρακλείτου, στο Κολωνάκι! απ' τη μεριά προς τον Εθνικό Κήπο. Δυστυχώς, δε θυμάμαι το όνομα και ούτε γνώριζα τον πελάτη. Έκανα μια πολυκατοικία πάλι στην Καλλιθέα – δεν την είδα τώρα που την έψαξα. Η πρώτη καπναποθήκη που έκανα, ήταν του Μουζέλη, των Αδελφών Μουζέλη.⁵² Αυτοί ήταν από τη Λαμία! είχαν μύλους, αλεύρια και λοιπά. Η αποθήκη ήταν ένα ολόκληρο οικοδομικό τετράγωνο. Δεν ξέρω αν υπάρχει ακόμη, γιατί ήταν μόνο διώροφη οικοδομή.

Μετά μου ανατέθηκε, ενώ ήμουν μόνο 25 ετών, η πρώτη δουλειά που ήταν πάνω από ένα εκατομμύριο δολάρια, τότε. Μεγάλη υπόθεση. Ήταν η εταιρεία του αδελφού μου. Ήταν μια οικοδομή που είχε σχεδόν 30.000 τετραγωνικά μέτρα, που υπάρχει ακόμα και τώρα, κι έχω αναλάβει να την ανοικοδομήσω, να την επισκεύασω, να τους πω "γκρεμίστε αυτό" – "διορθώστε αυτό". Οδός Αγίων Αναργύρων, στην Παλαιά Κοκκινιά είναι. Αποθήκες. Καπναποθήκες. "Καπναποθήκες Σαπόρτα". "Commercial", δηλαδή, αλλά το λέγανε Σαπόρτα, και στην Κατοχή έγινε Νοσοκομείο και το λέγανε Νοσοκομείο Σαπόρτα. Η στάσις του λεωφορείου εκεί πέρα λέγεται στάσις Σαπόρτα, ακόμα και τώρα. Όχι για μένα, αλλά για τον αδελφό μου, ο οποίος ήταν Γενικός Διευθυντής. Καλό έργο, διότι κάναμε τη μεγαλύτερη αίθουσα δίχως

κολόνες που υπάρχει, ακόμα και τώρα, στον Πειραιά. Ενδιαφέρεται γι' αυτήν ο Δήμος... Κάνουν ήδη κάτι δίπλα στην οικοδομή, και πήγα να κοιτάξω τα σχέδια που έχουν, για να δω αν μπορούμε να συνεργαστούμε στην ανοικοδόμηση· τουλάχιστον να ξέρω τι κάνουν εκεί, και να προσαρμοστώ στα σχέδιά τους. Και ενδιαφέρθηκαν όταν άκουσαν γι' αυτή την αίθουσα, η οποία, όταν τέλειωσε η οικοδομή, το 1935-36 που είχαμε ήδη τον Μεταξά, ο τότε Υπουργός Εργασίας έκανε μια συνεδρίαση εκεί, μια ομιλία με 6.000 άτομα μέσα. Πελώρια! Έχω τη φωτογραφία τού Martin Wagner, της γυναίκας του και του γιου του, Bernd, επάνω στην αίθουσα αυτή. Κάποτε το είδε ο Mendelsohn το κτίριο και ρώτησε: "Ποιος το έφτιαξε αυτό; Α... μάλιστα, ο Σαπόρτα..." Μου έστειλε μια επιστολή, με συγχαρητήρια.

Ο Mendelsohn ερχόταν κάθε χρόνο εδώ κι έκανε διακοπές. Ήταν πολύ φίλος με τον Γιάννη Δεσποτόπουλο,⁵³ όπως κι εγώ εξ άλλου ήμουν πολύ φίλος, ο πιο στενός του φίλος καθώς και του αδελφού του – του Κώστα Δεσποτόπουλου.⁵⁴ Με τον Γιάννη, ιδιαίτερα, ήμαστε πάντα πολύ συνδεδεμένοι. Θα πρέπει να 'ναι τώρα 85 χρόνων ο Γιάννης. Καλός αρχιτέκτων... πολύ καλός ήταν.

Για να σχεδιάσω αυτό το κτίριο, ζήτησα χρόνο. Πώς, όμως, μελετά κανείς μια βιομηχανία, για να μπορέσει να κάνει καλή δουλειά; Για να μάθω πώς λειτουργεί όλο το συγκρότημα, πήγα και δούλεψα στους εργάτες, σ' όλα τα τμήματα... Μετά, πήγα στη Σμύρνη να μιλήσω στον Herman Spierer,⁵⁵ ο οποίος ήταν μεγάλος καπνέμπορος... Πήγα και στον Παπαστράτο... Και μετά από ένα χρόνο ήρθα λίγο πιο καλά καταρτισμένος, όχι μόνο στην τεχνική, αλλά και στα καπνά εν γένει(!), και μόνο τότε άρχισα. Η πρώτη καπναποθήκη μου βάστηξε ένα χρόνο μελέτη... Η δεύτε-

ρη, 4-5 μήνες... Την τρίτη καπναποθήκη μπορώ να τη βγάλω σε 4-5 μέρες.

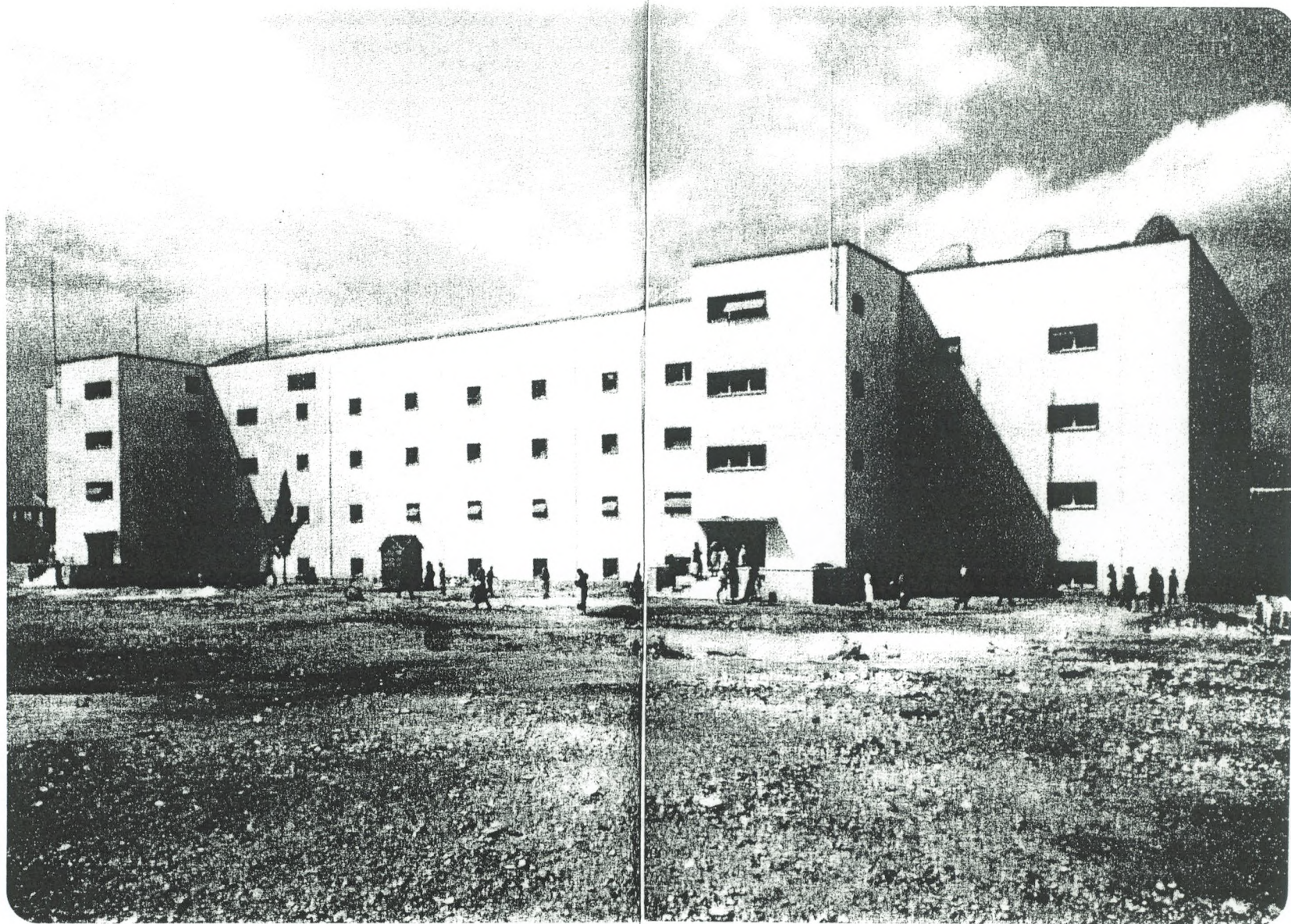
Άλλο κτίριο στην Ελλάδα γενικά είναι αυτό που δημοσιεύτηκε το 1936: η καπναποθήκη του Μενέλαου Τόμπρα,⁵⁶ ο οποίος ήταν φίλος του Ωνάση και είχε αναλάβει την Ολυμπιακή Αεροπορία... Ήταν στο Ναύπλιο, μέσα στο βούρκο. Αρκετά μεγάλο κτίριο. Και πάνω από το καπνομάγαζο έκτισε αυτός το σπίτι του. Είναι, δηλαδή, και κατοικία μαζί – από πάνω. Κι ήταν αρκετά καλό· το είδαν κάτι Άγγλοι και το δημοσιεύσανε στο "Yearly Studio Magazine". Μετά, έκανα δυο σπίτια στο Ψυχικό, δυο μονοκατοικίες. Η μία, στη Φιλοθέη, ήταν κάπως τολμηρή και ανήκε στον Λάκη Γεννηματά, Νομικό Σύμβουλο της Εθνικής Τραπέζης· τη βρήκα πρόσφατα: έχει μείνει "καθαρή"... Κι έκανα επίσης ένα άλλο κτίριο, ενός άλλου Νομικού Συμβούλου... Πήγα να το δω κι αυτό· δεν το βρήκα...

Έπειτα έλαβα μέρος σε μερικούς διαγωνισμούς και κέρδισα το 3ο βραβείο στο Διαγωνισμό για το Ταμείο Συντάξεων της Αγροτικής Τραπέζης· εδώ, στο Κολωνάκι. Είχα μάλιστα βάλει, θυμάμαι, δύο θέατρα κάτω... Πήρα αρκετά λεφτά τότε στο βραβείο και, επειδή ήμουν πάρα πολύ κουρασμένος, πήγα κάτω, στην Κρήτη, όπου δεν είχα πάει ποτέ. Και μ' άρεσε τόσο πολύ η Κρήτη, που έμεινα εκεί 9 μήνες...

9 μήνες στην Κρήτη... Από τα τέλη του 1939, από τα Χριστούγεννα του 1939, μέχρι το Σεπτέμβριο της άλλης χρονιάς... Στην Κρήτη έκανα αρκετές δουλειές, γιατί ήμουν σύμβουλος άλλων αρχιτεκτόνων. Ήσαν μόνον τέσσερις αρχιτέκτονες στην Κρήτη τότε: οι δύο ήταν της κακής ώρας, κι οι άλλοι δύο, έτσι κι έτσι... Έκανα τα σχέδια της Λέσχης Γραμμάτων και Τεχνών στο Ηρά-

Καταποθήκες "Commercial", Κοκκινιά, 1935-36

Καταποθήκες "Commercial", Κοκκινιά, 1935-36

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 10558, Πλακά, Αθήνα
Τηλ. 210 3225245, 3226693 Φαξ. 210 3225240
www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 20.5.2004
Αρ. Πρωτ. 601 / ΕΕ

Κυρία Μ. Διαμαντοπούλου
Διευθύντρια 1^{ης} Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων
Λυσίου και Κλεψύδρας
Αθήνα

Αγαπητή κυρία Διαμαντοπούλου,

Η μερική κατεδάφιση του εργοστασίου επί των οδών Αγ. Αναργύρων και Μαυρογένους στα Καμίνια Πειραιά (έργο του αρχιτέκτονα Ισαάκ Σαπόρτα) που προκάλεσε την άμεση παρέμβαση της Υπηρεσίας σας – καταδεικνύει ότι η δυνατότητα για μια «δυναμική προστασία» και αποδοτική επανένταξη στη σύγχρονη ζωή αυτού του είδους των κτιρίων, εξακολουθεί να παραμένει δυστυχώς στη χώρα μας προβληματική.

Όπως ήδη μας έχουν διδάξει παραδείγματα του πρόσφατου παρελθόντος (π.χ. ο πλήρης αφανισμός του ζυθοποιείου-παγοποιείου «Κλωναρίδη» στην Πατησίων, καθώς και ο ακρωτηριασμός του συγκροτήματος «Φιξ» στη Συγγρού) πλήθος μνημείων τόσο της βιομηχανικής μας κληρονομιάς όσο και εκείνων που μαρτυρούν με τον αρτιότερο τρόπο την εδραίωση του Μοντέρνου κινήματος στον τόπο μας, κινδυνεύουν να χαθούν ή να παραμορφωθούν μέσα από ανεπάρκειες και αντιφατικότητες των φορέων διάσωσης, επίσης και –ηθελημένες ή όχι στρεβλώσεις των τρεχουσών νομοτεχνικών τακτικών.

Η απαιτούμενη ιδιότητα για τα μνημεία δηλαδή της πλέον των 100 χρόνων παλαιότητας τους (ν 3028/2002) είναι γνωστό ότι σχετικώς λίγα από τα αρχιτεκτονήματα αυτά είναι δυνατόν να καλύψει. Από την άλλη όμως πλευρά, είναι προφανές ότι οι εξέχουσες πολιτισμικές διακυμάνσεις του ιστορικού παρελθόντος – ακόμη και εάν αυτές δεν έχουν αποκτήσει την απαιτούμενη από τον Νόμο «ηλικία» - οφείλουν να αναγνωρίζονται και να εκτιμώνται σήμερα ως σημαίνουν στοιχείο αναφοράς για τους προτεινόμενους χαρακτηρισμούς.

Στο περίγραμμα αυτού του προβληματισμού, το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, επιθυμώντας να συμβάλλει θετικά στο δύσκολο έργο της Εφορείας, δύναται να προσφέρει τα καθοριστικά στοιχεία «αναγνώρισης» των μνημείων, που θεωρεί ουσιαστικά για την αξιολόγησή τους ως προς το υφιστάμενο πλαίσιο θεσμών και δεοντολογίας.

Ανάλογα στοιχεία προέρχονται εξ' άλλου και από ειδικούς επιστήμονες καθώς και φορείς, όπως είναι το ΕΜΠ, ΣΑΔΑΣ, ΤΕΕ κ.ά. Υπενθυμίζεται τέλος ότι κατά την άτυχη έκβαση της διαδικασίας για τον χαρακτηρισμό των προσφυγικών πολυκατοικιών της λεωφόρου Αλεξάνδρας η προσφορά και παρουσίαση τέτοιων ουσιαδών στοιχείων στο ΚΣΝΜ, δεν είχε - την οφειλόμενη για τη σημασία τους - ανταπόκριση εκ μέρους αυτού του καθοριστικού οργάνου του ΥΠΠΟ.

Δεδομένου μάλιστα ότι στην Αθήνα διατηρούνται ακόμη και άλλες ενότητες ταυτόσημης σπουδαιότητας (όπως η παρακείμενη στον Λυκαβηττό «Στέγη Πατρίδος» για την οποία επισυνάπτουμε στοιχεία) πιστεύουμε και ελπίζουμε ότι η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων θα ενεργήσει με συγκροτημένες και τεκμηριωμένες εισηγήσεις, ώστε στο άμεσο μέλλον να αποσοβηθούν ενέργειες -μη αναστρέψιμες- οι οποίες σαφώς θα είναι αντίθετες στο πνεύμα του ισχύοντος νόμου αλλά και των Διεθνών Διακηρύξεων τις οποίες έχει προσυπογράψει η χώρα μας.

Με τιμή

Χάρης Καλλιγά

Πρόεδρος

Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΕ

global

From: sak [sak@ellinikietairia.gr]
Sent: Δευτέρα, 21 Ιουνίου 2004 12:00 μμ
To: 'Athina Christofidou'
Subject: sak-gratsia

Αγαπητή κυρία Χριστοφίδου

Σας στέλνω και ηλεκτρονικά την επιστολή για το μοντέρνο κίνημα. Σκέφθηκα ότι θα ήταν καλό όταν συναντηθούμε να σας ενημερώσω για όλα τα θέματα με τα οποία ασχολείται το ΣΑΚ και έχει απευθυνθεί γι' αυτά στην 1η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων.

Αναμένω μήνυμά σας για τη συνάντηση.

Πολλούς χαιρετισμούς

Ειρήνη Γρατσία

21/6/2004

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 10558, Πλακα, Αθήνα
Τηλ. 210 3225245, 3226693 Φαξ. 210 3225240
www.ellinikietairia.gr

Υπόψη Κ. Αθηνάς Χειροφίδα

CONSERVATION

ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΕΣ ΣΑΠΟΡΤΑ

ΣΥΝΕΝΔΡΙΑΣΗ ΣΑΚ: 308^η, 13.5.04

Εισηγητής: Καθ. Μάνος Μπίρης

24/5/04: Επιστολή με fax 5 ταχυδρομικά στην 1^η ΕΝΜ
Γράφτηκε από τον κ. κ. Μπίρη

No 308

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ της ΕΕ
Συνεδρίαση της 13ης Μαΐου 2004

1. Συζήτηση και έγκριση πρακτικών 307ης συνεδρίασης
2. Νέα μέλη ΣΑΚ
3. Άγιος Ιωάννης Ελεήμων
4. Πρόγραμμα Ξάνθης
5. Βιομηχανικό κτήριο στα Καμίνια Πειραιά
6. Στέγη Πατρίδος
7. Ναός Αγίου Δημητρίου Εξαπλατάνου Πέλλας
8. Προτάσεις για Χορηγίες
9. Αεροδρόμιο Χίου
10. Δημοτικό σχολείο Βύρωνα
11. Έσοδα γ' μαθήματος Γ' Κύκλου Μαθημάτων (22,00 €)

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 42, 106 82 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 772 3871 - 2, FAX: 210 772 3873
e.mail: president@central.ntua.gr
http://www.arch.ntua.gr

Αθήνα, 17-5-2004
Αρ. πρωτ.3789

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

Προς την Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής

Λυσίου και Κλεψύδρας 1
105 55 Αθήνα

Στην συνέχεια της κατεδάφισης του έργου του γνωστού αρχιτέκτονα Ισαάκ Σαπόρτα των καπναποθηκών της «Commercial Company of Salonica A.E» σας γνωρίζουμε ότι κατόπιν πληροφοριών μας οι κληρονόμοι της ως άνω εταιρείας προτίθενται να κατεδαφίσουν και ένα αιόμη σημαντικό έργο του Ισαάκ Σαπόρτα, την οικία του αδελφού του Ζακ Σαπόρτα στην οδό Κυψέλης 49, στην Αθήνα. Το σπίτι αυτό, μονοκατοικία σε οικόπεδο περίπου 800 τετραγωνικών μέτρων, είναι σχεδιασμένο από τον Σαπόρτα και κτίστηκε το 1932-34, είναι χαρακτηριστικό έργο μορφολογίας του Μοντέρνου Κινήματος του Μεσοπολέμου και είναι από τα πρώτα έργα του, όπως άλλωστε και η Καπναποθήκη. Σχέδιά του πιθανόν να υπάρχουν στο Αρχείο Σαπόρτα στο Μουσείο Μπενάκη (υπεύθυνη η συνάδελφος καθηγήτρια κ.Μάρω Καρδαμίτση -Αδάμη).

Επειδή το έργο αυτό είναι από τα ωραιότερα δείγματά της αρχιτεκτονικής του Μοντέρνου Κινήματος του Μεσοπολέμου και από τα ελάχιστα εναπομείναντα κτήρια που σχεδιάστηκαν από τον Ι.Σαπόρτα, η Γενική Συνέλευση της Σχολής Αρχιτεκτόνων στην Συνεδρίασή της στις 12 Μαΐου 2004 θεώρησε απαραίτητο να προστατευτεί ως διατηρητέο μνημείο της σύγχρονης αρχιτεκτονικής, και να σας προτείνει να προχωρήσετε στις δέουσες ενέργειες επείγοντως ώστε να αποφευχθεί και άλλη μια κατεδάφιση ενός σημαντικού αρχιτεκτονήματος στην Αθήνα.

Ο Πρόεδρος της Σχολής Αρχ/νων
Γ. Γεράκης
Αν. Καθηγητής

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 42, 106 82 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 772 3871 - 2, FAX: 210 772 3873
e.mail: president@central.ntua.gr
http:// www.arch.ntua.gr

Αθήνα, 18-5-2004
Αρ. πρωτ. 3867

Προς την Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής

Λυσίου και Κλεψύδρας 1
105 55 Αθήνα

Σε συνέχεια του υπ' αριθμ.3789/17-5-2004 εγγράφου μας σας υποβάλλουμε πρόταση του Καθηγητή κ. Γ. Σαρηγιάννη για κήρυξη της κατοικίας Ζακ Σαπόρτα, Κερκύρας 49, Αθήνα σε Διατηρητέο Μνημείο και παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες.

Ο Πρόεδρος της Σχολής Αρχ/νων
Γ. Γεράκης
Αν. Καθηγητής

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ Ι ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΕΦΑΡΔΕΙΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

Αθήνα, 18 Μαΐου 2004

Προς την Εφορεία.....

Η μερική κατεδάφιση του εργοστασίου που προκάλεσε και την άμεση παρέμβαση της Υπηρεσίας σας - καταδεικνύει ότι η δυνατότητα για μία «δυναμική προστασία» και αποδοτική επανένταξη στην σύγχρονη ζωή αυτού του είδους των κτιρίων, εξακολουθεί να παραμένει δυστυχώς στη χώρα μας προβληματική.

Όπως ήδη μας έχουν διδάξει παραδείγματα του πρόσφατου παρελθόντος της ο πλήρης αφανισμός του ζυθοποιείου - παγοποιείου «Κλωναρίδη» στην Πατησίων, καθώς και ο ακρωτηριασμός του συγκροτήματος «Φιξ» στην Συγγρού) πλήθος μνημείων τόσο της βιομηχανικής μας κληρονομιάς όσο και εκείνων που μαρτυρούν με τον αρτιότερο τρόπο την ανάπτυξη του Μοντέρνου κινήματος στον τόπο μας, κινδυνεύουν να χαθούν ή να παραμορφωθούν μέσα από ανεπαρκείς και αντιφατικές των φορέων διάσωσης, επίσης και - ηθελημένες ή όχι - στρεβλώσεις των τρέχουσών νομοτεχνικών τακτικών.

Η απαιτούμενη ιδιότητα για τα μνημεία δηλαδή της πλέον των 100 ετών παλαιότητας τους (Ν.3028/2002) είναι γνωστό ότι σχετικώς λίγα από τα αρχιτεκτονήματα αυτά είναι δυνατόν να καλύψει. Από την άλλη όμως πλευρά, είναι προφανές ότι οι έγχρονες πολιτισμικές διακυμάνσεις του ιστορικού παρελθόντος - ακόμη και εάν αυτές δεν έχουν αποκτήσει την απαιτούμενη από τον Νόμο «ηλικία» - οφείλουν να αναγνωρίζονται και να εκτιμώνται σύμφωνα με τα σημαντικά στοιχεία αναφοράς για τους προτεινόμενους χαρακτηρισμούς.

Στο περίγραμμα αυτού του προβληματισμού, το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ελληνικής Εταιρείας, επιθυμώντας να συμβάλλει θετικά στο δύσκολο έργο της Εφορείας, δύναται να προσφέρει τα καθοριστικά στοιχεία «αναγνώρισης» των μνημείων που είναι υποχρεωτικά για την αξιολόγησή τους ως προς το υφιστάμενο πλαίσιο θεσμών και κανονισμών.

Ανάλογα στοιχεία παρέχονται εξ άλλου και από ειδικούς επιστημονικούς και φορείς όπως είναι το ΕΜΠ, ΣΑΔΑΣ, ΤΕΕ, κα. Υπενθυμίζεται τέλος ότι κατά την ούτως ή άλλως διαδικασία

για τον χαρακτηρισμό των προσφυγικών πολυκατοικιών της ~~Ελ. Χώρας~~ ~~Αλγανόρας~~ ή προσφορά και παρουσίαση τέτοιων ουσιαστών στοιχείων στο ΚΣΝΜ, ~~δεν~~ ~~έχει~~ ~~την~~ ~~οφειλόμενη~~ για την σημασία τους – ανταπόκριση εκ μέρους αυτού του καθοριστικού οργάνου του ΥΠΠΟ.

Δεδομένου μάλιστα ότι στην Αθήνα διατηρούνται ακόμη και ~~αλλε~~ ~~ενοπίες~~ ταυτότητας σπαυδαιότητας (όπως η παρακείμενη στον Λυκαβηττό ~~«Πατή Ιστορίας»~~ για την οποία επισημαίνουμε στοιχεία) πιστεύουμε και ελπίζουμε ότι η Εφορεία θα ενεργήσει με συγκροτημένες και τεκμηριωμένες εισηγήσεις, ώστε στο άμεσο μέλλον ~~να~~ ~~αποσοβηθούν~~ ~~ενέργειες~~ – μη αναστρέψιμες – οι οποίες σαφώς θα είναι αντίθετες στο πνεύμα του ισχύοντος νόμου αλλά και των Διεθνών Διακηρύξεων τις οποίες έχει προσυπογράψει η χώρα μας.

Με τημή

ΕΓ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΑΤΤΙΚΗΣ

Αθήνα 30-4-2004
Αριθ.πρωτ. : 1103

Ταχ. Δ/ση : Λυσίου & Κλεψύδρας 1
Τ.Κ. : 105 55
Πληροφορίες: Β.Οικονόμου
Τηλέφωνο: 210.32.43.289/4109

ΠΡΟΣ: 1) Το Α.Τ. Καμινίων
ΠΕΙΡΑΙΑ
FAX 45.12.597

2) Πολεοδομικό Γραφείο
Δήμου Πειραιά
Θηβών 50 και Φαλήρου
ΠΕΙΡΑΙΑ

ΘΕΜΑ: Διακοπή εργασιών
κατεδάφισης κτιρίου φερομένης
ιδιοκτησίας Commercial Company
of Salonica A.E. επί των οδών
Αγ.Αναργύρων και Μαυρογένους
στα Καμίνια Πειραιά.

ΚΟΙΝ: 1) κ.Γ.Σαρηγιάννη
Καθηγητή Ε.Μ.Π.
Πατησίων 42
106 82 - ΕΝΤΑΥΘΑ
2) Commercial Company
of Salonica A.E.
δια του κ.Γ.Παπαδόπουλου
Αρχ/να Μηχανικού
Πραξιτέλους 13
ΠΕΙΡΑΙΑ

Παρακαλούμε να διακόψετε άμεσα τις εργασίες κατεδάφισης του κτιρίου επί των οδών Αγ.Αναργύρων και Μαυρογένους στα Καμίνια Πειραιά φερόμενης ιδιοκτησίας Commercial Company of Salonica A.E. προκειμένου να επανεξετασθεί το θέμα της κατεδάφισης του από το ΥΠΠΟ.

Σύμφωνα με στοιχεία που γνωστοποιήθηκαν σήμερα στην ΕΝΜΑ από τον Καθηγητή της Αρχιτεκτονικής Σχολής του ΕΜΠ κ.Γ.Σαρηγιάννη, προκύπτει, ότι το παραπάνω κτίριο για το οποίο έχει δοθεί έγκριση κατεδάφισης από την Υπηρεσία μας μετά την ομόφωνη γνωμοδότηση του Αρμόδιου Συμβουλίου του ΥΠΠΟ, είναι έργο του Αρχιτέκτονα Ισαάκ Σαπόρτα και είναι κτίσμα του μεσοπολέμου και όχι του 1945 όπως μας δηλώθηκε.

ΕΣΩΤ.ΔΙΑΝΟΜΗ

- 1.- Φ.Ε.
- 2.- Γρ.Προϊσταμένης
- 3.- Β.Οικονόμου
Αρχ/να

Ε.Ζ.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΑΤΤΙΚΗΣ

14
Αθήνα 13.11.2003

ΘΕΜΑ: Κατεδάφιση ή όχι κτηρίου
φερόμενης ιδιοκτησίας COM-
MERCIAL COMPANY OF
SALONICA A.E. στην οδό
Αγ.Αναργύρων και Μαυρο-
γένους στα Καμίνια του Πει-
ραιά

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Όπως διαπιστώθηκε από τα υποβληθέντα στοιχεία και τις σχετικές υπεύθυνες δηλώσεις και μετά από έλεγχο στο αρχείο της υπηρεσίας μας, το κτήριο φερόμενης ιδιοκτησίας COMMERCIAL COMPANY OF SALONICA A.E. στην οδό Αγ.Αναργύρων και Μαυρογένους στα Καμίνια του Πειραιά, πρόκειται για σύγχρονο κτίσμα με σκελετό από οπλισμένο σκυρόδεμα το οποίο δεν έχει μορφολογικά ή αρχιτεκτονικά στοιχεία που θα επέβαλαν την προστασία του από το ΥΠΠΟ, κατασκευασμένο εντός των 100 τελευταίων ετών δεν έχουμε αντίρρηση για την κατεδάφισή του.

Η Προϊσταμένη της Εφορείας

Μαρίκιττα Διαμαντοπούλου
Α/ΓΕ Αρχιτεκτόνων

Η Αρχιτέκτον

Κ. Οικονόμου

5

ΑΙΤΗΣΗ

ΕΠΩΝΥΜΟ COMMERCIAL COMPANY

Овома: OF SALONICA A.E

Όνομα Πατέρα:.....

Ταχυδρομική Δ/ση: Δκ. Αρβανίτη

Has Hasbani

Ταχ. Κωδικας: Πηραιος

ΠΟΛΛΗΛΗ χωρίδ: *Η...ΕΡΩΑ...*

Τηλέφωνο: 4125500

Θέμα: Έγκριση κατεδάφισης κτιρίου

Τόπος και ημερομηνία

Γραφείο:

Την 1η Εφορεία ΝΕΩΤ.Μνημείων

Παρακαλώ να εγκρίνεται την κατεδάφιση
κτιρίου που βρίσκεται:

NOUOC.....A771KH2

Πόλη ή χωριό..... ΤΕΡΜΑΤΕ

0663, αριθμ. *Αρ. Ανάκλησης & Μεταρρύθμισης*

Ιδιοκτησίας *Commercial Company, of*

Χρόνος κατασκευής.....^{Salonica A.}
1945.....

Αριθμός οροφών.....3.....

[illegible]

Ενημεμένα υποβάλλω τοπογραφικό διάγραμμα
οικοπέδου εις 2πλόν και φωτογραφίες
του κτιρίου.

ΕΛΛΑΣ Δ. ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
Π. ΤΥΠΟΣ 2693
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 16/10/03
ΧΡΕΩΣΗ: 1. Οικονομική
16/10/03

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΠΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
 ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ
 ΜΕΛΟΣ Τ.Ε.Ε. ΑΡ. ΜΗΤΡ. 90860
 ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 131 - ΠΕΙΡΑΙΑΣ 18502
 ΤΗΛ. 010-4125500 - FAX: 010-4170047
 ΑΦΜ 077869371 - ΔΟΥ Α' ΠΕΙΡΑΙΑ

(3)

ΠΡΑΞΗ υπ' αριθμ. 13/24-11-2003
 ΘΕΜΑ 14ο: Κατεδάφιση ή όχι κτιρίου φερομένης ιδιοκτησίας COMMERCIAL COMPANY
 OF SALONICA AE στην οδό Αγ.Αναργύρων και Μαυρογένους στα Καμίνια του Πειραιά.

Πριν την έναρξη της επί της ουσίας συζήτησης, εμφανίσθηκαν ενώπιον του Συμβουλίου οι κκ Καλ.Ζουράρη και Μαρ.Παπαθανασίου, Δικηγόροι και ο κ.Γ.Παπαδόπουλος, Μηχανικός, που εξέφρασαν τις απόψεις τους. Ματά την αποχώρηση των ανωτέρω Το Συμβούλιο αφού έλαβε υπόψη:

Α. Την με αριθμ. 2693/13-11-2003 γραπτή εισήγηση της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Αττικής.

Β. Την προφορική ανάπτυξη της εισήγησης αυτής από τον κ. Ορέστη Βαβατσιούλα, Αρχιτέκτονα του ΥΠΠΟ και τις κατά τη συζήτηση διευκρινήσεις.

Γ. Το γεγονός ότι, όπως διαπιστώθηκε, ύστερα από έρευνα στα Αρχεία της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Αττικής, το υπό συζήτηση κτίριο είναι σύγχρονο κτίσμα με σκελετό από οπλισμένο σκυρόδεμα, χωρίς μορφολογικά ή άλλα στοιχεία που θα επέβαλαν την προστασία του από το ΥΠ.ΠΟ.

Δ. Τις διατάξεις του Νόμου 3028/2002.

Γνωμοδοτεί ομόφωνα υπέρ της έγκρισης Κατεδάφισης του κτηρίου στις οδούς Αγ.Αναργύρων και Μαυρογένους, στα Καμίνια του Πειραιά, που φέρεται να είναι ιδιοκτησίας COMMERCIAL COMPANY OF SALONICA AE., επειδή το υπό συζήτηση κτίριο, είναι σύγχρονο κτίσμα με σκελετό από οπλισμένο σκυρόδεμα και δεν έχει μορφολογικά ή αρχιτεκτονικά στοιχεία που θα επέβαλαν την προστασία της από το ΥΠ.ΠΟ.

Οι ενδιαφερόμενοι θα προσκομίσουν στην Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής αποτύπωση του κτιρίου, φωτογραφική τεκμηρίωση και τα ιστορικά του στοιχεία, για την ενημέρωση του Αρχείου της Εφορείας.

ΠΡΑΞΗ ΑΡΙΘ. 13/24-11-03

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
 ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

26.11.03

Πρόεδρος του Συμβουλίου

Ε.Γ.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Αθήνα 2-12-2003
Αριθ.Πρωτ. 3147 σχετ.2693

Ταχ.Δ/ση : Λυσίου & Κλεψύδρας 1
Τ.Κ. : 105 55
Πληροφορίες: Β.Οικονόμου
Τηλέφωνο :210.32.53.059/4109

ΠΡΟΣ:COMMERCIAL COMPANY
OF SALONICA A.E.
δια του κ.Γ.Παπαδόπουλου
Αρχ/να Μηχ/κού
Πραξιτέλους 31
ΠΕΙΡΑΙΑ

ΘΕΜΑ:Κατεδάφιση κτηρίου φερό-
μενης ιδιοκτησίας COMMERCIAL
COMPANY OF SALONICA A.E.
στις οδούς Αγ.Αναργύρων και
Μαυρογένους στα Καμίνια
του Πειραιά.

ΚΟΙΝ: 1.-Πολεοδομικό Γραφείο
Δήμου Πειραιά
Θηβών 50 και Φαλήρου
Τ.Κ. 185 43 - ΠΕΙΡΑΙΑ
2.-Β' Εφορεία Προϊστορικών
και Κλασικών Αρχ/των
Πολυγνώτου 13 - ΠΛΑΚΑ

ΣΧΕΤ:α)Η με αρ.πρωτ.αίτηση 2693/16-10-03
του ενδιαφερομένου.
β)Το με αρ.πρωτ. 422/26-11-03
διαβιβαστικό του Τ.Σ.Μν.Αττικής.

Έχοντας υπόψη:

1.-Τις διατάξεις: α) Του Ν.3028/02 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, άρθρο 6».
β)Του Π.Δ. 191/03 (ΦΕΚ 146/13.6.03) «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού»,
2.-Το Π.Δ. 733 που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 183/Α/11.8.80 «Περί μεταφοράς αρμοδιοτήτων στους Προϊσταμένους των Περιφερειακών Υπηρεσιών του ΥΠΠΟ».
3.-Την γνωμοδότηση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Αττικής που εκφράστηκε στο με αρ. 14 απόσπασμα της με αρ.13/24-11-03 Πράξης του, στην οποία αναφέρεται ότι: εγκρίνεται η κατεδάφιση του κτηρίου στις οδούς Αγ.Αναργύρων και Μαυρογένους στα Καμίνια του Πειραιά, που φέρεται να είναι ιδιοκτησίας COMMERCIAL COMPANY OF SALONICA A.E., επειδή το υπό συζήτηση κτίριο, είναι σύγχρονο κτίσμα με σκελετό από οπλισμένο σκυρόδεμα και δεν έχει μορφολογικά ή αρχιτεκτονικά στοιχεία που θα επέβαλαν την προστασία της από το ΥΠ.ΠΟ.

Οι ενδιαφερόμενοι θα προσκομίσουν στην Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής αποτύπωση του κτιρίου, φωτογραφική τεκμηρίωση και τα ιστορικά του στοιχεία, για την ενημέρωση του Αρχείου της Εφορείας.

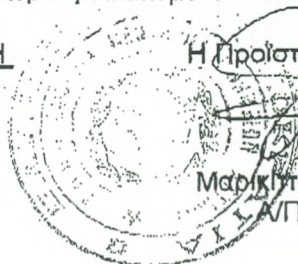
Σας γνωρίζουμε ότι δεν υπάρχει αντίρρηση για τη χορήγηση κατεδάφισης του κτηρίου ιδ. COMMERCIAL COMPANY OF SALONICA A.E. στις οδούς Αγ.Αναργύρων και Μαυρογένους στα Καμίνια του Πειραιά.

Το έγγραφο αυτό δεν αντικαθιστά την απαιτούμενη από τον Νόμο οικοδομική άδεια που χορηγείται από την αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία ή από άλλη Αρχή ή Υπηρεσία, ούτε και αποτελεί αναγνώριση δικαιωμάτων ιδιοκτησίας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1.- Φ.Ε.
2.- Β.Οικονόμου
Αρχ/να

Η Προϊσταμένη της Εφορείας

Μαρίλητα Διαμαντοπούλου
Α/ΠΕ Αρχιτεκτόνων